

Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně

ve spolupráci s Národním památkovým ústavem, územní památkovou správou v Kroměříži, správou státního zámku v Hradci nad Moravicí a Kabinetem architektury v Ostravě

FRANCISCO

GOYA

CAPRICHOS – ROZMARY (1793–1799)

cyklus grafických listů

v úterý **25. ledna 2022** v 17 hodin
grafický kabinet, 2. podlaží budovy 14

úvodní slovo Václav Mílek, ředitel galerie

k výstavě promluví Radomír Přibyla a Tadeáš Goryczka

otevřeno denně mimo pondělí od 10 do 18 hodin

výstava potrvá do 1. května 2022

14I15 BAŤŮV INSTITUT, Vavrečkova 7040, 760 01 Zlín

www.galeriezin.cz

**KRAJŠNÁ GALERIE
VÝTVARNEHO UME
VE ZLÍNĚ**

MINISTERSTVO
KULTURY

**NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV**

Zámek Hradec nad Moravicí

Projekt se uskutečňuje za finanční podpory
Ministerstva kultury České republiky

FRANCISCO GOYA

CAPRICHOS – ROZMARY (1793–1799) *cyklus grafických listů*

Francisco José de Goya y Lucientes (30. 3. 1746–15. (16). 4. 1828) byl nejdéle žijícím a nejvlivnějším géniem evropského malířství 18. století. Jeho dílo je symbolickým koncem staré éry a počátkem moderního věku. Cyklus osmdesáti grafických listů, který tento umělec vytvořil v letech 1793–1799 a nazval Los Caprichos, je považován za jeden z vrcholů jeho tvorby se satirickým podtónem, kritizujícím dobovou společnost. Představuje širokou škálu námětů, k nimž patřily noční můry, neřesti a výstřednosti. Francisco de Goya tvořil na rozhraní dvou epoch – doby absolutismu a osvícenství. Jeho umělecká tvorba je nejprve pokračováním tradičního způsobu malby a grafiky, postupně se však osvobozuje a prezentuje novou osvícenskou filozofii. Svým charakterem předznamenává umění romantismu, impresionismu i expresionismu. Je jedním z mála umělců historie, kteří se na vysoké úrovni věnovali několika výtvarným oborům současně. Jedinečnost Goyovy grafické tvorby vidíme v její technické vyspělosti, ve volbě techniky v závislosti na zobrazovaném a tematické sepnutosti s aktuálním děním, autorovým životem i jeho dalším uměleckým působením. Goya o sérii Los Caprichos řekl, že se mu podařilo zachytit pozorování, jaká obvykle neumožňují objednaná díla, a v nichž rozmar a fantazie nemají mezí. Definuje ji jako malířovo originální myšlení, nikoliv kopírování a reprodukci.

Život tohoto všestranného umělce hluboce poznamenala doba plná zvratů na přelomu 18. a 19. století. Postupem času se stává vyhledávaným portrétistou s přístupem ke dvoru a především k okruhu osvícenců, se kterými sdílí názory na stav společnosti ve Španělsku. Neutěšené poměry, vyostřené absolutistickým panováním Ferdinanda VII., v něm vzbudily obavy z následků otevřeně projevovaných sympatií vůči novým liberálním a pokrokovým myšlenkám. Proto se rozhodl svou vlast opustit a přijmout dobrovolné vyhnanství v Paříži a v Bordeaux, kde také zemřel.

O nadčasovosti Goyovy tvorby svědčí obdiv mnoha dalších generací, které znovu a znovu interpretovaly jeho dílo, mnohdy v souladu se svými idejemi. Přední umělci nacházejí v Goyově díle inspiraci, což dokazuje, jak přitažlivé a stále aktuální je dílo tohoto prvního moderního umělce.

První vydání Los Caprichos vyšlo v roce 1799 v nákladu 267 výtisků. Jednu sadu, zřejmě přímo ve Španělsku, získal Felix Maria Vincenc, od roku 1845 IV. kníže Lichnowsky, hrabě z Werdenbergu, svobodný pán z Voštic (1814–1848), majitel panství Hradec nad Moravicí. Státní zámek Hradec nad Moravicí představil tento nejvýznačnější soubor své grafické sbírky zatím třikrát, v roce 1965, 1996 a 2019 a nyní ho zapůjčil i do zlínské galerie.